
Natalja Gorbaněvská byla za svůj boj za svobodu oceněna pamětní medailí UK

Natalja Gorbaněvská byla za svůj boj za svobodu oceněna pamětní medailí UK

„Za vaši a naši svobodu“ stálo na transparentu, který ruská disidentka Natalja Jevgenjevna Gorbaněvská spolu s dalšími sedmi lidmi na protest rozvinula čtyři dny po 21. srpnu roku 1968 na Rudém náměstí v Moskvě. „Za boj, který nikdy nevzdala,“ ji rektor Univerzity Karlovy profesor Václav Hampl vyznamenal v úterý 22. října zlatou pamětní medailí UK. Slavnost, na které dnes sedmasedmdesátiletá překladatelka, básnířka a bojovnice za lidská práva Gorbaněvská převzala pamětní medaili a na níž ji přivítal sám rektor UK profesor Hampl, se konala ve Vlasteneckém sále Karolina. „Je pro nás velkou ctí uvítat mezi námi paní Natalju Jevgenjevnu Gorbaněvskou, významnou představitelku disidentského hnutí a obhájkyni lidských práv. Celý svůj život vyznává a zastává hodnoty, které jsou velmi blízké akademické obci, neboť jsou zcela zásadní pro zachování akademických svobod, svobody bádání a svobody vůbec. Její životní příběh také velmi konkrétně ilustruje to, o čem na univerzitě často mluvíme, totiž že svoboda stojí za osobní nasazení. Dovolte mi, vážená paní Gorbaněvská, abych vám za sebe i jménem celé univerzity vyslovil upřímné poděkování,“ zdůraznil profesor Hampl před tím, než Gorbaněvské předal zlatou pamětní, kterou univerzita uděluje osobnostem, jež se zasloužily o rozvoj univerzity, vědy, vzdělanosti nebo akademických svobod a svobody vůbec.

Pamětní medaili, kterou Natalja Jevgenjevna Gorbaněvská v Karolinu převzala, věnovala všem, kdo spolu s ní v srpnu roku 1968 demonstrovali na Rudém náměstí proti okupaci Československa, i všem těm, kdo protest podporovali, avšak z různých důvodů se jej nemohli zúčastnit. „Chci také připomenout ty, kteří si troufají být na náměstích dnes, a vzpomenout soudobé politické vězně,“ zdůraznila a připomněla osudy vězňů ruské kapely Pussy Riot.

Součástí slavnostního předávání univerzitní pamětní medaile byla i debata se studenty. Ty nejvíce zajímal názor disidentky na současnou situaci v Ruské federaci, a to právě i v souvislosti se soudním procesem se členkami Pussy Riot. Jeden z posluchačů chtěl vědět, jestli Natalja Jevgenjevna Gorbaněvská necítila v momentě, kdy spolu s dalšími protestovala na Rudém náměstí, strach. „Věděli jsme, že nás za to bude čekat trest. Jaký, o tom jsme nepřemýšleli. Já, jako člověk žijící dneškem, jsem nepřemýšlela, co bude zítra,“ vzpomínala disidentka.

Demonstrace na protest proti vojenské okupaci Československa se konala v pravé poledne 25. srpna 1968 na Rudém náměstí v Moskvě. Vedle Gorbaněvské se jí zúčastnilo dalších sedm lidí – filoložka Larisa Bogorazová, akademik Konstantin Babickij, básník Vadim Delone, dělník Vladimir Dremljuga, překladatel a kritik umění Viktor Fajnberg, studentka Taťána Bajevová a matematik Pavel Litvinov. Gorbaněvská na demonstraci přišla i s kočárkem, ve kterém byl její tříměsíční syn, druhý sedmiletý na ni čekal doma.

Demonstrace byla rychle rozehnána. Její účastníci za několikaminutový protest tvrdě zaplatili vyhnanstvím, posláním do pracovních táborů a v případě Gorbaněvské umístěním do psychiatrické léčebny. Soudní proces a všechny události, kterými se režim vypořádával s protestujícími, Gorbaněvská zaznamenala v knize *Poledne*, jež před časem vyšla i v češtině.

Po propuštění z léčebny se Gorbaněvská nadále věnovala boji za lidská práva. V sedmdesátých letech i se syny emigrovala nejprve do Izraele a později natrvalo přesídlila do Francie, kde žije dodnes. Gorbaněvská je poslední žijící účastnicí srpnové demonstrace.